

Toelichting Verordening raadscommissie gemeente Eersel 2019

N.B.: Deze toelichting is geschreven met de (mogelijke) keuzes die in de Model verordening raadscommissies van de VNG 2018 gemaakt zijn in gedachte. Deze toelichting heeft als basis gediend voor de door de gemeente Eersel gemaakte keuzes. Bovendien worden enkel die bepalingen behandeld die verdere toelichting behoeven. Voor een goed beeld dient deze modelverordening in samenhang met de hierbij behorende VNG ledenbrief Lbr. 18/007 gelezen te worden.

Artikelsgewijs

Artikel 3. Taken

De taken van de commissie zijn vastgelegd in artikel 82, eerste lid, van de Gemeentewet (hierna: wet). De commissie bereiden de besluitvorming van de raad voor en overleggen met het college of de burgemeester. Wat betreft de invulling van de taken van de commissies zijn ruwweg twee modellen te onderscheiden. In het eerste model is een commissie vooral gericht op voorbereiding en informatievoorziening en vindt het politieke debat plaats in de raad, in het tweede vindt het politieke debat plaats in een commissie en geschiedt de besluitvorming door de raad. In Eersel is gekozen voor het eerstgenoemde model

De taak om de besluitvorming van de raad voor te bereiden komt tot uitdrukking in de taak advies uit te brengen over een voorstel of onderwerp. De commissie kan ook uit eigener beweging advies aan de raad uitbrengen, ook dit advies kan aanleiding zijn voor besluitvorming in de raad. De taken van de commissie zijn in essentie dezelfde als die van de raad, die van kaderstellend-, controlerend- en volksvertegenwoordigend orgaan.

De commissie bepaalt evenals de raad haar eigen agenda. In artikel 2 van het "Reglement van orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad van de gemeente Eersel 2019 (verder Rvo) stelt het presidium de concept-agenda voor de commissie vast. Dit betekent dat niet het college, maar het presidium bepaalt of een voorstel aan de commissie wordt voorgelegd alvorens het in de raad wordt besproken. Het presidium is verantwoordelijk voor de inhoudelijke afstemming van raads- en commissievergaderingen. Veelal wordt een onderwerp eerst in de commissie besproken. Voorstellen vanuit het presidium gaan in de regel rechtstreeks naar de raad.

Tegenwoordig komen varianten van vergaderen voor die geen vaste samenstelling hebben. Te denken valt aan vergaderingen in sessies en vergadertafel. De wettelijke bepalingen omtrent de commissie zijn, ondanks het feit dat er niet gesproken kan worden van een vaste samenstelling, op deze varianten van vergaderen van toepassing. Indien vergaderingen in het teken staan van de voorbereiding van besluitvorming van de raad en het overleg met het college of de burgemeester, is er sprake van een commissie. Dergelijke voorbereiding van de besluitvorming van de raad is exclusief voorbehouden aan de commissies en kan niet worden opgedragen aan overige commissies. Er dient bij deze varianten van vergaderen dus rekening gehouden te worden met alle vereisten die voor een commissie gelden zoals een evenwichtige vertegenwoordiging (artikel 82, derde lid, van de wet).

Artikel 3. Samenstelling; benoeming commissievoorzitter

De raad bepaalt de samenstelling van de commissies. Wel schrijft artikel 82, derde lid, van de wet voor dat de raad moet zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de in de raad vertegenwoordigde politieke groeperingen. Om dit te bereiken schrijft het eerste lid voor dat een commissie bestaat uit een minimum en maximum aantal leden per fractie. In Eersel bestaat de commissie uit maximaal twee commissieleden per fractie.

De raad benoemt de voorzitters (tweede lid). Op grond van artikel 82, vierde lid, van de wet kan enkel een raadslid als voorzitter van een commissie benoemd worden. De voorzitters zitten volgens een roulatiesysteem de commissievergaderingen voor.

Raadsleden zijn automatisch ook commissielid. De voorzitters en commissieleden niet zijnde raadsleden worden door de raad benoemd, op voordracht van de fracties (tweede lid). Dit houdt in dat het aan de fracties zelf is om te bepalen wie de betreffende fractie vertegenwoordigen in de commissie. Het is enkel mogelijk – overeenkomstig het derde lid zelfs verplicht - de benoeming van een voorgedragen lid te weigeren als het een “commissielid niet zijnde raadslid” betreft dat niet voldoet aan bepaalde vereisten van de wet (zie verder de toelichting op het derde lid).

Uit het derde lid volgt dat de leden van een commissie geen raadslid hoeven te zijn. Wel zijn het de fracties die de leden voordragen.

Op grond van het derde lid moeten commissieleden, evenals raadsleden, voldoen aan hetgeen is bepaald in de artikelen 10, 11, 12 en 13 van de wet. Dit betekent onder andere dat zij achttien jaar moeten zijn, over een geldige verblijfstitel moeten beschikken, hun nevenfuncties openbaar moeten maken en geen functie als bedoeld in artikel 13 van de wet mogen vervullen. Om te beoordelen of wordt voldaan aan de eisen van de wet ligt het voor de hand om gebruik te maken van een geloofsbrievenonderzoek. Het verdient aanbeveling dit onderzoek uit te laten voeren door de commissie die voor raadsleden en wethouders het op basis van artikel V 4 van de Kieswet verplichte geloofsbrievenonderzoek uitvoert. De vereisten die onderzocht moeten worden zijn immers gelijk. Dit onderzoek (alleen naar de niet-raadsleden) gaat vooraf aan het raadsbesluit waarmee de commissieleden benoemd worden.

Omdat Eersel een commissie kent is het toegestaan om per agendapunt van commissielid te wisselen, met de restrictie van maximaal twee leden per fractie.

Artikel 4. Zittingsduur en vacatures

De zittingsperiode van de leden en de voorzitter is even lang als de zittingsperiode van raadsleden, in principe dus vier jaar. De benoeming eindigt derhalve van rechtswege, de raad hoeft hen niet te ontslaan.

Het lidmaatschap van een commissie eindigt eveneens van rechtswege, indien een lid niet meer voldoet aan de in artikel 3, derde lid, gestelde eisen (tweede lid) en indien een lid is benoemd op voordracht van een fractie die niet meer vertegenwoordigd is in de raad (zesde lid).

De raad kan een lid van een commissie op voorstel van de fractie die het lid heeft voorgedragen ontslaan (derde lid). Deze situatie kan zich voordoen in geval van een splitsing van een fractie. De ontstane nieuwe fractie heeft dan overigens op grond van het eerste lid recht op een eigen lid.

Artikel 5. Oproep en agenda

Het eerste lid stelt verplicht dat een vastgesteld aantal dagen vóór een vergadering de voorlopige agenda en de daarbij behorende stukken aan de commissieleden elektronisch beschikbaar worden gesteld. De oproep vermeldt de dag, het tijdstip en de plaats van de vergadering.

In het eerste lid gaat het om een voorlopige agenda. In de dagelijkse praktijk van de gemeente is het niet altijd mogelijk om ruim voor de commissievergadering een agenda op te stellen, die ook zicht heeft op de actualiteiten. In een dergelijke situatie kan de voorzitter, uiterlijk 24 uur voor de vergadering, een aanvullende agenda en stukken beschikbaar stellen (tweede lid).

Als omtrent stukken op grond van artikel 86, eerste of tweede lid, van de wet geheimhouding is opgelegd, blijven deze stukken in afwijking van het eerste en tweede lid onder berusting van de griffier en verleent deze de commissieleden op verzoek inzage (derde lid juncto artikel 6, derde lid). Van geheimhouding wordt melding gemaakt op de stukken.

Uiteindelijk bepaalt een commissie zijn eigen agenda. De agenderende rol van een commissie komt tot uitdrukking in het vierde lid.

Artikel 6. Ter inzage leggen van stukken

Geïnteresseerden moeten de mogelijkheid hebben om stukken in te zien. Daarom worden alle stukken gelijktijdig met het beschikbaar stellen voor de commissieleden, ter inzage gelegd (eerste lid). Op afspraak kunnen de stukken fysiek of digitaal in het gemeentehuis worden ingezien. De stukken worden doorgaans op elektronische wijze aangeboden (tweede lid). Dit gaat bijvoorbeeld via een digitaal raadsinformatiesysteem en/of door plaatsing op de gemeentesite.

De griffier vervult de secretariaatsfunctie ten dienste van de raad. Daarom worden stukken die betrekking hebben op de agenda en de voorstellen van de commissievergadering en die geheim moeten blijven bij hem ter inzage gelegd. Op verzoek van de commissieleden kan de griffier inzage aan hen verlenen (derde lid).

Artikel 7. Openbare kennisgeving

Met dit artikel wordt invulling gegeven aan het voorschrift van artikel 82, vijfde lid, van de wet. Vanuit praktisch oogpunt is gekozen om de formulering “door aankondiging op de in de gemeente gebruikelijke wijze. Momenteel is dat door plaatsing op de gemeentelijke website en in een plaatselijk huis-aan-huisblad.

Artikel 8. Presentielijst

De presentielijst en de ondertekening door de voorzitter en de griffier zijn bedoeld om formeel vast te stellen dat het vergaderquorum aanwezig is. Daarnaast is de presentielijst van belang om de vergoedingen van commissieleden niet zijnde raadsleden vast te stellen.

Artikel 9. Opening vergadering en quorum

Artikel 20 van de wet regelt het vergaderquorum van de raad. Voor de commissies ontbreekt een dergelijke bepaling in de wet. Dit artikel voorziet hierin. Indien meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden aanwezig is en de presentielijst heeft getekend, kan worden vergaderd (eerste lid). In Eersel moeten er tenminste zeven commissieleden de presentielijst getekend hebben om de vergadering te kunnen openen.

Het tweede lid voorziet in een regeling voor een nieuwe vergadering indien het quorum niet bereikt is, anders zou de afwezigheid van leden van een commissie de voortgang van werkzaamheden kunnen belemmeren. Uiteraard staat op het moment dat de voorzitter de datum en het tijdstip van de nieuwe vergadering bepaalt, nog niet vast op welk moment de schriftelijke oproep uitgaat. Indien er enkele dagen tussen de twee vergaderingen zitten, mag er vanuit worden gegaan dat het mogelijk is om 24 uur van tevoren een schriftelijke oproep te versturen. Overigens ligt het in de rede dat de voorzitter overlegt met de commissie over de datum van een nieuwe vergadering.

Artikel 10. Aantal spreektermijnen

Het stellen van vragen dient ook als een spreektermijn beschouwd te worden. Om iedere fractie de mogelijkheid te bieden hun vragen te stellen mag iedere fractie in eerste instantie twee vragen stellen. Op deze wijze gaat het vragenstellen door totdat alle vragen gesteld zijn. Vervolgens wordt de spreektermijn wordt door de voorzitter afgesloten (tweede lid). Dit hoeft overigens niets te veranderen aan de praktijk dat een portefeuillehouder antwoordt na de inbreng van de raadsleden in de eerste en tweede termijn. Een verzoek van een raadslid na afloop van de tweede termijn om nog een korte reactie te geven, dient de voorzitter niet te honoreren. Indien de commissie van mening is dat na de tweede termijn verdere beraadslaging nodig is, kan zij daartoe uitdrukkelijk besluiten (eerste lid).

Lid 4 is toegevoegd om te voorkomen dat “eindeloos” geïnterrupteerd wordt. Dit ter beoordeling van de voorzitter.

Artikel 11. Deelname aan beraadslaging door anderen

Deze bepaling is noodzakelijk in verband met de in artikel 22 van de wet geregelde immuniteit, dat in artikel 82, vijfde lid, van de wet van overeenkomstige toepassing wordt verklaard op leden van commissies en andere personen die aan de beraadslagingen deelnemen. Het is uiteraard ook mogelijk dat een commissie bepaalt dat een bepaalde functionaris in bepaalde gevallen altijd aan de beraadslaging mag deelnemen. Het gaat in deze bepaling om anderen dan de leden, de voorzitter, de burgemeester en de wethouders. Deze hebben op grond van artikel 21, gelezen in samenhang met artikel 82, vijfde lid, van de wet de mogelijkheid om aan de beraadslagingen deel te nemen. Op grond van dit artikel kan bijvoorbeeld de griffier en secretaris uitgenodigd worden. Uiteraard hebben deze andere sprekers niet dezelfde rechten als de leden. Een andere spreker heeft onder meer geen recht om een voorstel over de spreektijd of over de orde van de vergadering te doen.

Artikel 12. Spreekrecht

Het geven van spreekrecht is een manier om de betrokkenheid bij de besluitvorming van de raad te vergroten. Doordat de raadsvergadering het sluitstuk is van het besluitvormingsproces dat lang daarvoor is begonnen (ambtelijke organisatie, college, commissies) is er voor gekozen het spreekrecht op te nemen. In deze fase zijn de fracties nog bezig hun mening te vormen. Een inspreekmogelijkheid tijdens de raadsvergadering is doorgaans minder effectief ('schijnspreekrecht'). Het spreekrecht geldt alleen voor onderwerpen die op de agenda van de commissie staan (eerste lid).

Een inspreker krijgt éénmaal het woord en er vindt geen discussie plaats. Gekozen is om vijf minuten spreektijd aan te houden. Op voorstel van de voorzitter, die in eerste instantie voor een ordentelijk verloop van de vergadering moet zorgen en dus moet kunnen aanvoelen of een verkorting of verlenging van de spreektijd gewenst is, kan van deze richtlijn worden afgeweken.

Degenen die wensen in te spreken kunnen zich binnen een 'redelijke termijn' voor de vergadering melden bij de griffier. Als 'redelijke termijn' is 8 uur voor de vergadering (om 12.00 uur op de vergaderdag) aangehouden. Hiermee kan flexibel worden omgegaan waardoor de servicegerichtheid wordt vergroot. Het is mogelijk de inspreker toe te staan om d.m.v. een korte presentatie gebruik te maken van het inspreekrecht. De presentatie wordt getoond in de uitzending en later op de website geplaatst tenzij de inspreker hiertegen bezwaar heeft.

Het derde lid geeft een belanghebbende de mogelijkheid zich door een ander te laten vertegenwoordigen. Daarvoor moet een schriftelijke en ondertekende machtiging worden overgelegd. Een machtiging is niet nodig indien de belanghebbende samen met zijn vertegenwoordiger aanwezig is.

Artikel 13. Handhaving orde en schorsing

Artikel 26 van de wet geeft aan dat de voorzitter bij raadsvergadering bevoegd is om de orde in de vergadering te handhaven. Voor de commissievergaderingen ontbreekt een dergelijke bepaling, deze is daarom in dit artikel opgenomen. Ingevolge het eerste lid is de voorzitter belast met de handhaving van de orde in de commissievergaderingen. Op basis van het vierde lid kunnen alle sprekers in bepaalde gevallen door de voorzitter tot de orde worden geroepen en kan hen zo nodig over het aanhangige onderwerp het woord ontzegd worden. Ook kan de voorzitter de vergadering schorsen en bij herhaling van de verstoring van de orde, de vergadering sluiten (derde lid). In het uiterste geval kan hij een lid het verdere verblijf ontzeggen en hem uit de vergadering doen verwijderen. Indien een lid blijft volharden in zijn gedrag kan hem de toegang tot de vergadering voor ten hoogste drie maanden worden ontzegd (tweede lid). Voor wat betreft de handhaving van de orde op de publieke tribune wordt verwezen naar artikel 22.

Om te bevorderen dat leden van commissies zich niet belemmerd voelen om hun mening te uiten bepaalt artikel 82, vijfde lid, van de wet bovendien dat artikel 22 van de wet van overeenkomstige toepassing is op leden van commissies. Hierdoor zijn leden van commissies niet in rechte te

vervolgen, aan te spreken of verplicht getuigenis af te leggen over hetgeen zij in de vergadering zeggen of schriftelijk overleggen. Dit geldt voor zowel raadsleden als niet-raadsleden.

Artikel 14. Voorstellen van orde

Ieder lid heeft te allen tijde het recht een voorstel van orde te doen. De beslissing of er inderdaad sprake is van een voorstel van orde is aan de commissie. Over een voorstel van orde wordt direct, zonder beraadslaging, besloten door de commissie. Gestemd wordt per fractie. Bij het staken van stemmen is het voorstel niet aangenomen (artikel 32, vierde lid, van de wet is hierop niet van toepassing). Een voorstel van orde betreft bijvoorbeeld het schorsen van de vergadering voor een (overleg) pauze of een voorstel over de (beperking van de) spreektijden van de leden en overige deelnemers aan de commissievergadering.

Artikel 15. Advies; geen stemmingen; toezeggingen

In de commissievergadering worden géén Awb-besluiten genomen, maar worden adviezen gegeven m.b.t. de voorliggende voorstellen. De commissie neemt geen beslissingen maar bereidt de besluitvorming in de raad voor en overlegt met het college en de burgemeester. Alleen in de raadsvergadering kunnen besluiten worden genomen. De commissie kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de raad. Om recht te doen aan minderheidsstandpunten wordt in het geval één fractie een voorstel als 'besprekstuk' adviseert, dat voorstel als zodanig in de raad behandeld (derde lid). Hetzelfde is van toepassing als een fractie van mening is dat een voorstel moet worden terugverwezen naar het college. De fracties geven aan welke onderdelen van een voorstel men in de raadsvergadering nog wil bespreken (vierde lid).

Artikel 16. Toepassing verordening op besloten vergaderingen

Bij bepalingen die van overeenkomstige toepassing zijn kan onder meer gedacht worden aan de bepalingen omtrent het tijdig beschikbaar stellen van stukken, het vergaderquorum en voorstellen van orde. De bepalingen van deze verordening zijn echter niet van toepassing, voor zover de toepassing van die bepalingen strijdig is met het besloten karakter van de vergadering. Zo zullen er bijvoorbeeld geen beeld- en geluidsregistraties voor openbaar gebruik gemaakt kunnen worden. Ten aanzien van de stukken die betrekking hebben op een besloten vergadering en het behandelde zal een commissie moeten besluiten of geheimhouding als bedoeld in artikel 86 van de wet wordt opgelegd dan wel opgeheven.

Artikel 17. Verslag besloten vergadering

Op grond van artikel 82, vijfde lid, van de wet is artikel 23 van de wet van overeenkomstige toepassing. Het vierde lid van artikel 23 van de wet schrijft voor dat van een besloten vergadering een afzonderlijk verslag wordt opgemaakt, dat niet openbaar wordt gemaakt, tenzij de raad en in casu dus een commissie anders beslist. In aanvulling hierop bepaalt het eerste lid dat het verslag van een besloten vergadering ter inzage ligt bij de griffier.

Artikel 18. Opheffing geheimhouding

De raad kan de geheimhouding die een commissie aan de raad oplegt, opheffen. Wel bestaat er een overlegverplichting, waarmee recht wordt gedaan aan het principe van hoor en wederhoor.

Artikel 19. Toehoorders en pers

Artikel 26, eerste en tweede lid, van de wet regelen dat de voorzitter van de raad toehoorders die de orde verstoren, kan doen vertrekken en bij volharding in hun gedrag de toezegging kan ontzeggen. Voor commissies ontbreekt een dergelijke bepaling in de wet, het derde lid voorziet hierin.

Artikel 20. Geluid- en beeldregistraties

Aangezien de vergaderingen van een commissie in principe openbaar zijn, kunnen radio- en tv-stations geluid- en beeldregistraties maken. Dit is uiteraard niet het geval als het een besloten vergadering betreft.